

Зашто је основан НАТО пакт?

Северноатлантски пакт познат као НАТО представља међувладину организацију формирану априла 1949. године уз сагласност са чланом 51. УН-а, која потврђује неотуђиво право на појединачну и колективну одбрану.

Основни циљ НАТО-а је да обезбеди слободу и безбедност својих чланица политичким и војним средствима у складу са начелима повеље УН. НАТО је формално заснован на заједничким вредностима демократије, људских права и владавине права. НАТО од свог оснивања, како тврде његови челници, радио је на успостављању правилног и трајног мира у Европи [\[1\]](#).

Са друге тачке гледишта, оснивање НАТО-а уследило је након развоја догађаја између 1947-1948. године који су изазивали забринутост од проширења утицаја тадашњег Совјетског Савеза и вредности које је његов систем пропагирао: социјална правда, прогрес и отворена борба против експлоатације човека од стране империјалистичких "земаља".

Оснивање НАТО-а означавао је почетак Хладног рата. Основни мотив западних земаља, које су објавиле тај рат, био је осујећење могућности освајања власти од стране идеолошких присталица социјалистичких земаља (комунистичке партије), угледајући се на тадашњи експанзивни развој Совјетског Савеза, нарочито у погледу социјалне политике. Такав развој догађаја нарушио би споразум постигнут у Јалти о подели сфера интереса.

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

Оснивање НАТО-а почело је марта 1948. године потписивањем Бруксалског споразума који је обухватио: Белгију, Француску, Луксембург, Холандију и Велику Британију. Земље чланице Бруксалског уговора позвале су Данску, Исланд, Италија, Норвешку и Португалију да се прикључе ради даљег развоја система заједничке одбране и појачања међусобних веза, како би се одупрли идеолошким, политичким и војним претњама сопственој безбедности.

Истовремено, потписнице Бруксалског споразума позвале су САД и Канаду да приступе оснивању Северноатлантског пакта, ради гаранције заједничких безбедносних задатака Европе и Северне Америке. Априла 1949. године, између ових дванаест земаља потписан је Северноатлантски споразум у Вашингтону. Грчка и Турска су 1952. године приступиле пакту, а 9. маја 1955. године Савезна Република Немачка. Са тим чином, Хладни рат добио је свој врућ инструмент т, коме је Шпанија приступила 1982. године и постала петнаеста чланица.

Одговор на нарушавање војне неутралности Савезне Републике Немачке није се дуго чекао. У Варшави, 14. маја 1955. године, формиран је пакт коме су поред Совјетског Савеза, приступиле НР Албанија (која је повукла своју подршку 1962. због идеолошких разлика које су се појавиле између Совјетског Савеза и Кине, а званично је напустила Варшавски пакт 1968. године), Бугарска, Чехословачка, Мађарска, Пољска и Румунија. Источна Немачка, придружила се Варшавском пакту 1956, а напустила га октобра 1990. године. Тако је и други блок основао свој врућ инструмент Хладног рата. Додуше, једино се Југославија (као социјалистичка земља) није прикључила овом пакту, јер је тако индиректно предвидео споразум у Јалти, иако се у неким каснијим фазама Титова маневарска политика приближавала више НАТО-у, него Варшавском пакту. Међутим, тадашња Југославија углавном је чувала једнаку дистанцу између два блока, који јој је касније омогућио да игра своју игру у скалду са њеним интереса. Оваква улога, омогућила јој је да са Индијом, Египтом и Индонезијом формира језгро несврстаних, које је привлачило многе земље, на различитим континентима. Последице овакве улоге Југославије позитивно се осећају до данашњих дана, као што је и садашњи председник Србије стекао утисак, приликом посете некој од тих земаља.

Крајем педесетих година, у социјалистичком блоку пропагандна борба замењена је идеолошком. То се манифестовало кроз масовно образовање студената из земаља у развоју и идеолошких радова интелектуалаца. Оваква пропагандна политика није била профитабилна, већ је коштала економију Совјетског Савеза и других социјалистичких земаља, мање мотивисала и није била забавна.

Оснивање НАТО-а, као и Варшавског пакта, имало је улогу војног инструмента једног идеолошког, политичког и економског система.

Занимљиво је да се у време Хладног рата ови врући инструменти нису користили ван свог блока, што би значило да је свако од њих бринуо у војном смислу, да интервенише на њему одговарајући начин у сфери својих интереса. Ово није важило само за европски континент, већ за цео свет. Совјетски Савез тада није желео да удара на сфере интереса великих западних сила, нити је силом спречио крвави војни удар у Индонезији или дозволио комунистима у Ираку да преузму власт за време Касима, након револуције 1958. године, иако су имали већину у "револуционом савету" и слично.

Са друге стране, западне силе нису насилно нарушиле сфере интереса Совјетског Савеза, иако су се жестоко противиле догађајима у Мађарској 1958, Чехословачкој 1968. године и другим.

Постојање таквих војних блокова у тадашњем међународно-политичком систему било је израз равнотеже страха, јер су оба блока поседовала огромне количине људства и арсенала оружја, укључујући и оружје за масовно уништење, као што је атомска бомба, чија би употреба у блоковском конфликту значила уништавање читавог света.

Пад Берлинског зида

Долазак Горбачова на чело Совјетског Савеза и контрадикторне Перестројке, према многим аналитичарима, био је директан узрок пада Берлинског зида и рушења социјалистичког блока. Са садашње историјске дистанце, услед недостатка докумената из тајних архива, тешко се са научне тачке гледишта могу анализирати ови догађаји. Међутим, могу се уочити два фактора који су у томе имали важну улогу, односно војна економија и пропаганда.

Са економске тачке гледишта, што се тиче војних савеза, Варшавски пакт и трка за наоружањем, као и снабдевање оружјем ослободилачких покрета и њихових земаља, нису биле профитабилне за Совјетски Савез. Трка за наоружањем је још више исцрпела буџет Совјетског Савеза, нарочито у ракетној трци кратког и средњег домета и пројекта "Рат звезда". Са друге стране, наоружање чланица Варшавског пакта, присуство

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

совјетских војника на њиховим територијама и остали трошкови пакта, углавном је финансирао Совјетски Савез. Штавише, масовно образовање кадрова различитог профила, снабдевање енергентима и индустријским производима, укључујући и тешке машине, нису имале економску, већ договорену цену. Ово делимично важи и за земље у развоју које су имале блиски однос са "социјалистичким блоком". Све ово је имало драматичан притисак на економију Совјетског Савеза и пад стандарда његових грађана, што доводи до закључка да је Варшавски пакт био економски терет грађанима Совјетског Савеза, нарочито грађанима Русије.

Што се тиче НАТО-а, у коме је Америка имала водећу улогу, ствари су се другачије одвијале. Свака земља чланица НАТО-а морала је да се прилагоди тзв. НАТО стандардима од облачења, начина вежбања, па до снабдевања најсавременијим оружјем. Сједињене Америчке Државе, као најјаче у пакту, прилагођавале су стандарде њеним интересима и производима њене војне индустрије. Чланице НАТО-а морале су да прихвате ове стандарде, што је подразумевало обавезу куповине америчких војних производа и производа неких других чланица у договору са Америком, али према економској цени војне индустрије на тржишту. Разуме се, да је економска цена оружја, нарочито савременијег, под монополом произвођача, који одређују одговарајући профит.

Свака земља чланица НАТО-а је сама сносила трошкове учешћа у пакту, укључујући и образовање кадрова различитог профила. Остале потребе, као што је снабдевање енергентима и индустријским производима, укључујући и тешке машине, биле су у складу са тржишном ценом, која је подразумевала добар профит за произвођаче у Америци и за произвођаче утицајних европских земаља, чланица НАТО-а.

Садам Хусеин и ирачко руководство упало је у добро осмишљену америчку замку и извршило инвазију на Кувајт 2. 8. 1990. године. САД су сазвале Међународну војну коалицију за ослобођење Кувајта, чије је језгро чинила већина чланица НАТО-а. Одмах су почеле војне припреме на тадашњем највећем могућем технолошком нивоу. Најважнији део тих припрема било је јавно парадирање софистицираних америчких војних и техничких сила.

Из свега наведеног, можемо закључити да је НАТО профитабилна организација, нарочито за САД.

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

Са пропагандне тачке гледишта, пад Берлинског зида био је логичан исход. Након, завршетка Другог светског рата, Совјетски Савез је уложио доста средстава и труда у пропаганду, нарочито у филмској индустрији и ширење књижевности отаџбинског рата, које је преведено на много језика широм света. Оваква пропагандна политика, презентовала је, у првом плану, храброст совјетских бораца и њихову одлучујућу улогу у паду фашизма. Исто тако, истакла је ударну улогу совјетских радника у изградњи њихове земље из ратног пепела, која је достигла задивљујући ниво. Ово је резултирало великим таласом ширења социјалистичких, тј. комунистичких идеја у свету. Манифестовало се у порасту комунистичког, односно социјалистичког покрета у неким европским земљама, на Блиском и Далеком истоку, које су постале претња преузимања власти од присталица другог блока.

Крајем педесетих година, у социјалистичком блоку пропагандна борба замењена је идеолошком. То се манифестовало кроз масовно образовање студената из земаља у развоју и идеолошких радова интелектуалаца. Оваква пропагандна политика није била профитабилна, већ је коштала економију Совјетског Савеза и других социјалистичких земаља, мање мотивисала и није била забавна.

Западне земље, нарочито Сједињене Америчке Државе, након завршетка Другог светског рата, уложиле су огромна средства и напор у развијању пропагандне политике, на рачун идеолошке, која је била изражена само у кратком периоду (у време макартизма). Америка и њени савезници доста су уложили у филмску индустрију и медије. Најуспешнији пројекат је био Холивуд, који је производио "амерички сан", "амерички стил живота", као и остале приче о благостању, слободи и демократији.

Истовремено, западне земље, нарочито САД, нису практиковале масовно образовање студената из земаља у развоју. Они су стипендирали најталентованије из тих земаља, од њих стварали тзв. "младе лидере" или стручњаке за употребу њихове економије, који су доцније и постајали њихови грађани и са тим добили обострану корист.

Оваква пропагандна политика, преко филмске индустрије, политике образовања, које су користиле западне земље, поред намењене улоге имала је и профит.

НАТО након пада Берлинског зида

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

Пад Берлинског зида означио је почетак распада социјалистичког блока и Совјетског Савеза, а паралелно са тим распао се и Варшавски пакт у јулу 1991. године. Овде човек не може, а да не запази активну улогу КГБ-а у рушењу Чаушескове владавине у Румунији, рушење комунистичке власти у Чехословачкој, у тзв. "Плишаној револуцији" крајем 1989. године, који су претходили нестанку Варшавског пакта.

Социјалистички политичко-економско-друштвени систем распао се нестанком Совјетског Савеза. Паралелно са тим, распао се и његов војни инструмент. Неоконзервативци на западу, посебно у САД, славили су пад конкурентног система. Њихови идеолози пропагирали су рађање новог система, који је у скупштини био екстреман капиталистички систем, познатији као неолибералистички. Због тога, нису хтели да се одрекну НАТО-а, већ су ишли на његово проширење. Њихова замисао била је да поново уједињена Немачка буде почетак процеса проширења НАТО-а. Томе се супротстављало совјетско руководство, са Горбачовом на челу. Њихови аргументи произишавали су из чињенице да уколико НАТО није уперен против Совјетског Савеза, зашто НАТО и даље постоји? Уколико је НАТО чувар мира нове Европе, онда "зашто ми не улазимо у НАТО", како је наводио Горбачов. [\[2\]](#) Међутим, код ствараоца новог поретка није постојала намера да се НАТО распадне, нити да окупи све европске државе ради очувања мира у њој. Њихове намере биле су другачије, тј. да НАТО остане војни инструмент новог идеолошко-политичко-економског система, који је назван нови светски поредак.

НАТО као војни инструмент новог светског поретка

Улога НАТО-а као врућег инструмента западног капиталистичког система била је завршена окончањем Хладног рата. Амбиција САД, као главног победника Хладног рата, била је да НАТО преузме улогу војног стожера новог неолибералног политичког и економског система.

Сценарио трагичног грађанског рата и њених последица је познат. Овај рат, није могао да достигне такве ефекте, да није праћен страховитим медијским ратом, који је сатанизовао Србе. НАТО снаге имале су своје јако учешће у оба рата.

Правни оквир и пракса коју је до тада НАТО примењивао, ограничавао је његову улогу ван земаља чланица. У новонасталој ситуацији, НАТО је настојао да прошири своје чланство, интернационализује своје циљеве и дејства, како би његово језгро покривало

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

све земље које неолибералистички систем тежи да стави под својом контролом. На периферији, НАТО је створио наменске организације, као што су Партнерство за мир и Медитерански дијалог (основане 1994. године), које омогућавају коришћење услуга других земаља ван НАТО-а.

Пројекат Партнерство за мир обухватио је бивше совјетске, бивше југословенске републике, земље ЕУ које нису чланице НАТО-а : Аустрију, Финску, Ирску, Малту и Шведску. У тај пројекат укључила се и Швајцарска, као неутрална европска земља. Занимљиво је да је Кипар, који је члан ЕУ, до данас кандидат Партнерства за мир, јер Турска одбија његов пријем, због нерешеног грчко-турског односа на Кипру.

НАТО је почео да се шири у три таласа од земаља потписница Партнерства за мир. Чешка, Мађарска и Пољска укључиле су се у НАТО 1999. године. Овом пакту су се 2004. године прикључиле: Бугарска, Естонија, Летонија, Литванија, Румунија, Словачка и Словенија. Док су Албанија и Хрватска постале чланице 2009. године. Северноатлантски пакт сада броји 28 земаља.

Партнерство за мир тренутно има 23 чланице, поред неутралне Швајцарске и чланица ЕУ. Од бивших југословенских република чланице су: БиХ, Црна Гора, Македонија и Србија. Чланице партнерства од држава бившег Совјетског Савеза су: Азербејџан, Грузија, Јерменија, Казахстан, Киргистан, Таџикистан, Туркменистан, Узбекистан, Украјина, Русија, Молдавија и Белорусија.

Што се тиче Медитеранског дијалога, он је на чудан начин окупио: Египат, Израел, Јордан, Мауританију, Мароко и Алжир. Такође, занимљиво је да међу учесницима има и оних који су у вишедеценијском формалном сукобу.

Челници НАТО-а 1997. године хтели су на неки начин да смире забринутост Руске Федерације од проширења НАТО-а према њеним границама, нарочито у Кавказу. Појавила се идеја о координационом телу између НАТО-а и Руске Федерације. Реализација ове идеје била је 2002. године у облику формирања "Савета НАТО-Русија", који има задатак усвајања неопходне заједничке политике у борби против тероризма, спречавања трке за наоружањем и управљањем кризом.

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

Априла 1999. године, Самит НАТО-а поводом 50. година постојања, обрадио је нову доктрину, улогу и задатке НАТО-а. Потврдио је нова стратешка схватања (у складу са интересима новог светског поретка) за очување мира и стабилности.

Истамбулска иницијатива за сарадњу, коју је усвојио Самит НАТО-а 2004. године, проширила је војна дејства на Блиски исток ради преузимања безбедносне улоге у том подручју, кроз подршку и сарадњу са тим земљама у безбедносној и војној сфери. Ова иницијатива, како је прокламовано, покренута је у циљу спречавања проширења оружја за масовно уништење, борбе против тероризма и заустављања свих врста кријумчарења.

Суштина свих ових промена у доктрини и стратегији НАТО била је у служби Сједињених Америчких Држава.. Она је као једина суперсила, идејни творац тзв. новог светског поретка, тежила за владавином његове идеологије, познатог као глобализам. Такође, спроводила је неолиберализам као друштвено-економски систем. Истовремено, САД су тежиле да остану неприкосновени владар НАТО-а и да то постану у УН, како би НАТО узео улогу контролисања и управљања међународних снага УН у свету.

Такве тежње новог светског поретка изискују стварање новог система вредности, који треба да буде прихваћен углавном од стране целог света. За његово прихватање потребно је наћи адекватна средства која се примењују на одређеним случајевима, као баук за оне који се супротстављају његовом прихватању. Наравно, треба смислити и одговарајуће изговоре у складу са племенитим вредностима којима тежи човечанство, као што су: "окончање окупације", "увођење демократије", "поштовање људска права", "спречавање хуманитарне катастрофе", "заустављање прекомерне употребе силе против цивилног становништва", "борба против тероризма", "спречавање употребе оружја за масовно уништење" итд.

Медији у новом добу развоја телекомуникације, били би претходница сваке војне акције коју вођа новог светског поретка, са својим савезницима, жели да примени ради остваривања свог интереса. Након "медијског рата" следи војна акција у виду "интервенција", "војне помоћи", "војне обуке", па чак и отворена агресија и окупација која захваљујући медијском рату увек нађе изговор.

Лидер новог светског поретка, САД, поучене својим ранијим искуством у ратовима као што су: Корејски, Вијетнамски итд, тежиле су да пронађу већи број учесника у њиховим ратовима, како би смањиле њихове људске губитке и материјалне трошкове. Тамо где се

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

не може добити сагласност СБ за формирање међународних снага УН, САД су смислиле формирање "међународне коалиције", "снаге алијансе". Снаге НАТО-а касније преузимају њихову команду, чак и са одобрењем Савета безбедности као реалне чињенице на терену.

Са правне тачке гледишта, изговори који су примењивани за одређене војне акције излазе из оквира класичног схватања међународног права, као што су: поштовање суверенитета и територијалног интегритета сваке чланице УН, немешање у унутрашње послове суверене државе, забрана употребе силе и војних напада на друге државе, без одобрења Савета безбедности УН итд. Нови светски поредак, користећи снагу пропаганде и аргумент силе, покушава да наметне ново схватање међународног права. Занимљиво са те тачке гледишта је да међународно право није до данашњих дана успело да постигне сагласност око дефиниције "тероризма". Под тим појмом намерно се мешају терористичке акције и акције народно-ослободилачких покрета. Повеља УН, истиче право да ослободилачки покрети користе сва расположива средства у борби против окупатора, односно агресора.

Најупечатљивију војну улогу САД, као неприкосновеног лидера НАТО-а, који се директно или индиректно ставља у службу његових геополитичких циљева у међународним сукобима представљали су: Заливски рат, агресија на Југославију, напад на Авганистан, окупација Ирака и ваздушни удари на Либију.

Све ове акције имале су заједнички циљ: "успостављање мира и стабилности". Њихови изговори били су различити: у Ираку 1991. године "окончање окупације"; у СРЈ 1999. године "заустављање прекомерне употребе силе против цивилног становништва" и "спречавање хуманитарне катастрофе"; у Авганистану 2001. "борба против тероризма"; у Ираку 2003. "спречавање употребе оружја за масовно уништење", "увођење демократија"; у Либији 2011. године "заштита цивилног становништва" и "спречавање прекомерне употребе силе против цивилног становништва".

Заливски рат "Пустинска олуја"

Крајем осамдесетих година прошлог века Сједињене Америчке Државе водиле су двоструку политику према Кувајту и Ираку, које су имале сукоб око границе богате нафтом, након завршетка Иранско-ирачког рата. Са једне стране, САД су охрабриле кувајтски тврд став у неприхватању заравњења дугова Ирака према Кувајту, за време

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

тог рата. Са друге стране, САД су охрабриле Ирак да реши тај проблем на било који начин који је он сматрао ефикасним, јер је то "унутрашња ствар Ирака", како је истакла тадашња амбасадорка у Ираку, April Catherine Glaspie према објављеном аудио стенограму разговора.

Садам Хусеин и ирачко руководство упало је у добро осмишљену америчку замку и извршило инвазију на Кувајт 2. 8. 1990. године. САД су сазвале Међународну војну коалицију за ослобођење Кувајта, чије је језгро чинила већина чланица НАТО-а. Одмах су почеле војне припреме на тадашњем највећем могућем технолошком нивоу. Најважнији део тих припрема било је јавно парадирање софистицираних америчких војних и техничких сила. Паралелно са тим, вођен је до тада невиђени медијски рат [3]. Совјетски Савез и неке друге земље трудиле су се да овај конфликт реше мирним путем који је свој коначни епилог имао у пристанку ирачке владе да безусловно повуче своје трупе из Кувајта.

Председник Буш упутио је ултиматум Ираку да повуче своје снаге у року од недељу дана, а из града Кувајта у року од 48 сати, почевши у подне 23. фебруара 1991. године. Како наводи Примаков [4], Тарик Азиз је 23. фебруара објавио у прес-центру министарства иностраних послова Совјетског Савеза, да је ирачко руководство безусловно пристало да одмах повуче своје снаге. На крају је навео да је то одговор на захтев председника Буша. Међутим, 24. 2. 1991. године, председник Буш је наредио да се започну војне операције против Ирака.

Зашто је Америка хтела тај рат? Очигледно је да је руководство САД желело да покаже супериорност своје војне силе, како би потврдило своју доминацију у најављеном "новом светском поретку", који је већ почео да се формира. Тако би застрашило све остале земље које не желе да прихвате његов светски поредак. Исто тако, Америка је хтела да промовише нову војно-правну доктрину тог система, где је дозвољено убијање цивила као "коллатералне штете", а драстичан пример је склониште "Америје", непоштовање до тада постигнутих правила ратовања, као што је уништавање главног дела ирачких снага приликом договореног повлачења, трпање више хиљада војника у живи песак (како не би отежали напредовање коалиционих снага), коришћење до тада забрањеног оружја, нарочито оружја са осиромашеним уранијумом,

[5]

који су у том рату имали широку примену са несагледивим последицама на човека и његову средину, итд. У зависности од процене војног руководства и његових теренских потреба, сваки објект постао је легитиман циљ. Касније се показало да је оваква војна доктрина постала уобичајна пракса.

Паралелно са тим, Америка је кроз такву операцију хтела да демонстрира нову доктрину пропагандог рата, у коме телекомуникациона револуција преузима своју улогу у припремању и манипулацији јавног мњења . [6] У исто време, она узима улогу у служби војних акција, кроз наизглед наивне вести и коментаре појединих догађаја. Са таквом доктрином, пренос страха ратова изједначио се са гладаном утакмице. Ово је драстично смањило ефекат јавног мњења и његово масовно организовано деловање.

Пустинска олуја, први рат у историји ратова је, са економске тачке гледишта, био профитабилан. Према објављеним оценама аналитичара, Заливски рат је САД коштао између 40 до 60 милијарди долара. САД су добиле од Кувајта, других заливских држава, као и неких које нису учествовале у коалицији укупно око 90 милијарди долара. У то, не улазе уговори који су потписани у време и након рата за обнову Кувајта, изградњу војне инфраструктуре у неким заливским земљама, санирање штете на нафтном пољу и отварања нових, као и уговора о новом наоружању земаља тог региона.

Овај рат је за САД фактички имао двоструки профит. Поред материјалног, САД су испразниле свој арсенал оружја користећи један део у ратној операцији, док су други део продавале према поменутиим уговорима. Истовремено, САД су нашле погодан терен за тестирање новог оружја ради серијске производње.

Америка је желела да Заливски рат буде експеримент за све будуће војне акције које учвршћују њену водећу геополитичку улогу. Овај рат водио је њене даље кораке у проширење НАТО-а и стварању периферијалних организација, као и нових коалиција. Званичан мотив Пустинске олује као "окончање окупације" био је и тада контрадикторан, јер је инвазија Ирака на Кувајт трајала од августа 1990. до фебруара 1991. године. У непосредној близини постојао је већи проблем, а то је окупација Израела над једним делом палестинске државе, на основу Резолуције Генералне скупштине УН, којом је основан Израел 1948. године. Исто тако, Резолуција 242 донета 1967. године захтевала је од Израела да се одмах повуче из свих арапских окупираних територија, након јунског рата. Израел то није учинио, штавише израелско-арапски сукоб био је и остао генератор свих сукоба и нестабилности у региону!

Агресија на СРЈ

Од 1991-1999. године Америка је изградила њен пројекат, учврстила своју водећу улогу

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

у УН, као и у НАТО-у. У сукобима на тлу бивше СФРЈ Америка се трудила да покаже да међународне снаге, касније НАТО земље, без одлучујуће улоге Америке не могу да реше било који конфликт. Сувише је рано говорити о њеној улози у распаду Југославије, односа са лидерима бивших република и инструкција које су им дате. Иако постоје различите индиције, оне нису званични документи који још увек леже у архиви и чекају да се отворе за коју деценију. Међутим, неспорна је чињеница да суамеричке снаге имале одређену улогу у обуци, достављању оружја и заштити неких од зараћених страна. Поред њих, водеће европске земље имале су своју улогу у томе, сразмерно њиховој снази у НАТО-у и савезништву са Америком.

Неке обавештајне структуре, чије су државе чланице НАТО-а, недвосмислено су оптужиле америчке снаге да штите исламске екстремисте "муџахедине" у БиХ и њихове иранске савезнике који су тамо боравили. Најотвореније о томе је говорио Пјер Анри Бинел, бивши официр француске обавештајне службе. [7] Он недвосмислено оптужује припаднике ЦИА да су у БиХ саботирали акције савезничке обавештајне службе за неутралисање "муџахедина" и њихових иранских инструктора.

Према тврдњама неких аналитичара, распад СРЈ требао је да почне са отцепљењем КиМ. Међутим, Милошевић је успео да осујети тај пројекат, променивши његову првобитну верзију. Распад СФРЈ почео је са Словенијом. Истовремено, западне земље су инсистирале на признању административних граница као међународних, убеђујући Милошевића да та граница важи и за Србију са КиМ, унутар ње.

САД и Велика Британија се на то нису обазирале, већ су поново формирале коалицију од 48 чланица. Опет су земље НАТО-а биле језгро коалиције, нарочито нове и потенцијалне чланице, којима је то био тест лојалности вођи коалиције.

Сценарио трагичног грађанског рата и њених последица је познат. Овај рат, није могао да достигне такве ефекте, да није праћен страховитим медијским ратом [8], који је сатанизовао Србе. НАТО снаге имале су своје јако учешће у оба рата.

[9]

Када је коначно окончан грађански рат, а СРЈ почела да санира његове последице и тражи свој пут ка опоравку, поново је отворено питање КиМ. Више деценија КиМ је био проблематичан чвор Србији и Југославији. На подручју КиМ појавиле су се терористичке

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

активности праћене неком врстом грађанске непослушности и стварања паралелних институција. Тадашња власт није имала другог избора, него да се супротстави терористичким акцијама и отвори дијалог. Дијалози нису дали резултате, а супротстављање терористичкој организацији, познатој као ОВК, дало је свој ефекат који није био по мери западних сила.

Према званичним извештајима Стејт департмента, ОВК је била на листи терористичких организација. Међутим, након "изненадног" Холбруковог сусрета са челницима ОВК, средином 1998. године, она постаје ослободилачки покрет. Следио је низ догађаја као што је Рачак, који је поново отворио медијски рат против Србије [\[10\]](#), припремајући терен за планирану НАТО акцију. Изговор за акцију била је "прекомерна употреба силе" и "спречавање хуманитарне катастрофе", која се још није догодила.

Овде је занимљиво истаћи тврдњу Момира Булатовића бившег високог функционера СР Ј, да је његова држава, предложила у Рамбујеу, тадашњој државној секретарки Медлин Олбрајт да сукоб стави под контролу, тако што би СРЈ приступила у НАТО-у, што би значило да НАТО контролише и управља конфликтом. Медлин Олбрајт, након савладаног фактора изненађења, категорично је то одбацила.

[\[11\]](#)

Пре агресије Америка и њени савезници покушали су да добију сагласност Савета безбедности УН за војну операцију против СРЈ. Обзиром да је нису добили, НАТО врши агресију на СРЈ. Таква војна акција била је неопходна за усвајање нове стратегије НАТО-а. Овим чином, САД су потврдиле своју намеру да уколико УН нису у служби њених интереса, она је спремна да са својим савезницима спроводи доктрину новог светског поретка, ослањајући се на НАТО.

Агресија на СРЈ је први пут након завршетка Хладног рата показала знаке пукотине између савезника, чак и у НАТО-у. Неприметно, али сигурно агресија на СРЈ је утицала на апсолутно лидерство Америке у новом светском поретку. Са друге стране, први пут након завршетка Хладног рата, долази до отворених несугласица са Русијом, а нарочито са њеном војном струкуром, без обзира на помагачку улогу коју је играо Черномирдин, тадашњи изасланик председника Русије.

НАТО агресија која је била под изговором "заустављање прекомерне употребе силе" и "спречавање хуманитарне катастрофе" је демантовала саму себе почетком уласка НАТО

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

снага на КиМ. Тада је забележена нова хуманитарна катастрофа, након бега десетина хиљада неалбанских избеглица, чије су куће запаљене или опљачкане. После тога, уз присуство НАТО снага, забележена је 17. марта 2004. године, нова хуманитарна и културна катастрофа, на територији КиМ. Жртве су биле неалбанско становништво, поготово Срби и њихова имовина, као и њихова културно-историјска баштина. Оваква катастрофа није изазвала никакве озбиљне реакције.

Напад на Авганистан

Лидерство Америке у новом светском поретку није могло да се учврсти на основу вредности новоуспостављеног система. Агресија на СРЈ уздрмала је илузију о тим вредностима. Постало је неопходно пронаћи глобалног непријатеља, којим би се поново хомогенисале савезничке снаге, а са тим опет дошла до изражаја њена апсолутно водећа улога.

Трагично, контрадикторни догађаји 11. септембра били су погодан повод

за објаву рата, који је председник Буш означио као "крсташки рат", "свети рат" и на крају га дефинисао као светску борбу против тероризма.

Најпогоднија мета за тај рат били су талибани у Авганистану и њихов "духовни" вођа Бин Ладен, са својом чудном и лабаво организованом мрежом Ал-Каидом. Занимљиво је да су баш Американци помагали талибанима да преузму васт од тамошњег комунистичког режима, подржаног од стране совјетске војне интервенције. Осама Бин Ладен, иначе је био члан партнерске породице са породицом Буш, кога је ЦИА створила, као светског вођу (тада добрих момака) "муџахедина" у борби против комунистичке совјетске окупације (лоших момака).

Одмах након немилих догађаја 11. септембра, за кривца је проглашена Ал-Каида која има своје упориште у Авганистану. Председник Буш је одмах позвао све земље света да учествују у борби против Ал-Каиде, наглашавајући "ко није са нама је против нас". САД су окупиле "Међународну коалицију" којој су НАТО снаге биле језгро. Војна акција је почела 7. октобра, бомбардовањем Авганистана, којој је уследила копнена инвазија и рушење талибанског режима. Талибани са

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

Бин-Ладеновом Ал-Каидом повукли су се у илегалу, почели отворен и дуготрајан рат против "Међународне коалиције".

Савет безбедности УН није овластио САД да започне "операцију трајне слободе" у Авганистану. Међутим, САД су искористиле члан 51. повеље УН, о акту колективне самоодбране, за своју операцију. Савет безбедности је 20. 12. прихватио формирање снага *International Security Assistance Force (ISAF)* са овлашћењима да предузму све потребне мере чиме би испунио свој мандат

,
помажући
привременим авганистанским властима у одржању безбедности. Команд
у
над
ISAF
-ом
је 11.
8.
2003.
преузео НАТО
.

Рат у Авганистану, који до данас траје, уместо да учврсти лидерство САД и појача улогу НАТО-а, као трајну замену за међународне снаге УН, исцрпеле су војни потенцијал САД и НАТО, са трајним губицима у људству и војној опреми. Штавише, овај рат је проширио утицај Талибана и Ал-Каиде на суседни део Пакистана, који је дестабилизован и постао упориште за стварање "терориста".

Према званичним подацима УН забележен је процват трговине дрогом из Авганистана према целом свету, као никад раније. Аналитичари су забележили узајамне оптужбе, са једне стране САД оптужује талибане да трговином дроге покривају трошкове рата

[\[12\]](#)

. Са друге стране, оптужба се пребацује на ДИА да контролише ту трговину, ради покривања ванбуџетских трошкова рата у Авганистану!

Примећује се да су учешће НАТО земаља и његових осталих периферних организација толико ослабљени да свака земља тражи изговор за излазак из авганистанског блата, што пре.

Окупација Ирака

Бушова администрација подржана владом Тонија Блера, након Заливског рата, санкција УН-а против Ирака, зоне забрањених летова и неколико ваздушних кампања, одлучила је да рашчисти рачуне са режимом Садама Хусеина у Ираку. Низ годинавођени су различити софистицирани ратови у којима је јавно мњење почело полако али сигурно да преваже у корист ирачког народа.

Излаз из овако настале ситуације и високих трошкова рата у Авганистану, чији је највећи део сносила Америка, па Велика Британија, виђен је у окончању ирачке "олује" окупацијом, под изговором "спречавања употребе оружја за масовно уништење" и "увођења демократије".

Неистинитост западне подршке либијског народа за "демократске" промене, као једног од система вредности новог светског поретка, потвђује изјава министра унутрашњих послова Француске дата 22. 3, иначе блиског Саркозију: "срећна је околност, што је председник Саркози водио Крсташки рат, како би мобилисао СБ, затим арапску лигу и афричку унију".

Америчка и британска позиција у НАТО-у и међународној заједници, након неуспеха у Авганистану, није била толико супериорна, као што је била америчка позиција у време Заливског рата. Из тих разлога, таква акција није могла да добије сагласност Савета безбедности УН, већ је наишла на приличан отпор у домаћем и светском јавном мњењу.

САД и Велика Британија се на то нису обазирале, већ су поново формирале коалицију од 48 чланица. Опет су земље НАТО-а биле језгро коалиције, нарочито нове и потенцијалне чланице, којима је то био тест лојалности вођи коалиције.

Првобитна мисао, коју је лојална ирачка опозиција представила вођама коалиције била је да ирачки народ једва чека интервенцију, како би је ослободила од диктаторског режима. То би значило за САД повратак пољуљаног ауторитета светског лидера, који се

Пише: Амџад Мигати
уторак, 28 јун 2011 16:05

није адекватно показао у рату у Авганистану, кроз спашавање напаћеног ирачког народа! Наравно, званични документи касније су потврдили да је ирачко богатство нафтом био један од главних, ако не и главни разлог те акције. [\[13\]](#)

Напад на Ирак почео је 20. марта 2003, а читава војна акција под називом "Ослобођење Ирака" трајала је до 1. маја. 2003. године. Рат у Ираку није се баш показао као добродошла акција, већ је изазвала јак отпор у Ираку и велике побуне у светском јавном мњењу, нарочито арапском и исламском.

Амерички и савезнички губици у људству и наоружању расли су из дана у дан, покрет отпора окупља све више присталица. Решење овог проблема Американци су нашли у стварању паралелног отпора са сумњивим оружаним акцијама. Истовремено, Америка је створила неку врсту савеза са Ираном како би смањила шиитски део отпора, подржаног од Ирана.

Америка и Велика Британија углавном покушавају да извуку што већу материјалну корист кроз разне легалне и нелегалне радње, како би затвориле трошкове тог рата. Развој догађаја није ишао у том правцу, нити је могао да умањи трошкове у Авганистану, јер је профит у највећем делу отишао у приватне џепове. Оваква нова пракса је саставни део неолибералне економске политике

[\[14\]](#)

, која се у крајњем исходу негативно одразила на буџет САД и била такође један од разлога изазивања економске кризе у Америци, која је произвела светску економску кризу, као ланчану реакцију.

Догађаји у Ираку су код светског јавног мњења, нарочито Арапа и Муслимана, до темеља срушили систем вредности који је пропагирао нови светски поредак. Уместо ослобођења добили су сирову окупацију, невиђене таласе убијања, рањавања, рушење имовине, затворе, малтретирања итд. Ирак, као држава урушена је на етничке и верске основе, као никад раније. Инфраструктура, која је деценијама изграђивана, убрзо је уништена. Ирачка демократија постала је синоним за немире и нереде, дестабилизацију државе и друштва, корупцију и све негативне појаве. Штавише, ове чињенице констатовале су различите међународне организације.

У међувремену, са неколико откривених афера, углавном САД и делимично Велике Британије, уместо изласка из авганистанског блата, САД су увукле себе и своје

савезнике у ирачку мочвару, која до данашњих дана тражи најбезболнији начин за излазак, чувајући свој образ. Таква пракса није ојачала углед САД као стожера новог светског поретка, нити учврстила улогу НАТО-а који је имао своју улогу у Ираку, као задивљујући и застрашујући војни инструмент. Шта више, тај рат је дискредитовао нови светски поредак, његову идеологију "глобализма" и његов економски систем (неолиберализам).

Напад на Либију

Светска економска криза, која је уздрмала нови светски поредак и доказала неефикасност неолибералног економског система, најоштрије се манифестовала у друштву неких од арапских земаља, на Блиском истоку. Парадоксална појава неколицине пребогатих, наспрам огромног броја сиромашних је симптом неолиберализма. Паралелно са тим, наметање глобализма као идеологије и начина живота, наишло је на велики отпор у арапским земљама које имају, поред своје запажене улоге у светској цивилизацији, и значајан геополитички положај, укључујући и земље богате нафтом. Одатле су поизашли разни таласи екстремизма, који су, поред осталог, тежили повратку равнотеже унутар земље, повратка достојанства и одговарајуће улоге њихове државе.

САД и западне земље намеравале су отварање одређених криза у том друштву. Ова криза би била решена вршењем "демократског реза", који би ублажио ситуацију унутар друштва и дозволио ублажавање светске економске кризе, коришћењем отетог капитала [\[15\]](#) и управљањем над природним богатвима тих земаља.

Иако су такве тактике биле само куповина времена, догађаји у Египту (који још трају) изашли су ван контроле, [\[16\]](#) тражећи системско решење, за друштвену ситуацију, положај и улогу Египта у региону, као лидера арапског света и одговарајуће улоге у међународној заједници.

Неконзервативци, страхујући да египатски пример постане инструмент рушења новог светског поретка, интензивирали су више жаришта, како би привукли пажњу јавног мњења са Египта на друга жаришта. Такође, добили би на времену, како би на неки начин могли да контролишу и управљају египатском "револуцијом". Толико је америчка администрација дала глобални значај египатским догађајима, да је потпредседник САД Бајден, коментаришући улогу САД-а у либијским догађајима, недвосмислено рекао да

"Вашингтон има важније интересе на другим подручјима, нарочито у Египту".

[\[17\]](#)

Најпогоднији пример за то, поред осталих била је Либија, јер сама представља скуп контрадикторности. Од отварање кризе у Либији до одлуке Савета безбедности о забрани летова ради "заштите цивилног становништва" и "спречавања прекомерне употребе силе", десило се низ неразумних догађаја који се не могу тумачити другачије сем као изазивање грађанског рата, налик оном у Ираку.

Резолуција СБ "Операција спречавање лета" ником није дала мандат за ваздушни напад на различите циљеве у Либији. Поједине западне земље, као што је Француска, у томе су нашле пригодну прилику за поравнање старих рачуна. Америка није желела да дозволи Француској да у томе игра највећу улогу и узме велики део колача, па је зато ставила војну операцију против Либије под команду НАТО-а. Стварање такве команде није имало одобрење СБ, нити је добило његову званичну сагласност.

Сувишно је дискутовати о личности и владавини Гадафија. Он је према потреби, како је приметио Владимир Путин приликом своје посете у Београду, био велики непријатељ запада, а онда постао и велики пријатељ неких од тих земаља, па чак и лични пријатељ неких од њихових лидера, као што је Белрускони. На његов новац нису биле гадљиве европске институције, као што је показало решавање контраверзних догађаја у афери "Локерби" [\[18\]](#), нити европски лидери, као што је Саркози. Интересантно је да Муса Куса, Гадафијева десна рука, бивши шеф обавештајне службе и дотадашњи министар иностраних послова, наводно је ангажован од стране М16. [\[19\]](#) Не заборавимо, да је сам Гадафи, британски војни ђак, а његов син Сајф Ал-Ислам британски доктор наука!

[\[20\]](#)

Западне кампање нису биле гадљиве на либијске позамашне финансијске уговоре. Штавише, један од разлога Саркозијевог беса је отказивање уговора о куповини француских авиона. Чињеница да је Гадафи за своје партнере понекад био згодан, а понекад незгодан, јер је био својеглав и производио контрадикторне потезе.

Још увек није јасно, зашто је баш НАТО преузео руководећу улогу у нападу на Либију. Да ли је то освета за Гадафијев став о осуди агресије НАТО-а на СРЈ? Да ли је то ново упозорење Русији и бившим совјетским републикама за овакав сценарио, као што је

упозорио председник Чеченије Рамадан Кадиров. [\[21\]](#)

Ово објашњава став председника руске владе Путина о резолуцији СБ 1973 око догађаја у Либији, сматрајући да је резолуција "некомплетна и срамна..... она дозвољава све. То личи на средњовековне позиве на Крсташки рат". Путин додаје да је "мешање у унутрашње ствари других земаља постало уобичајена пракса америчке спољне политике". Он је упоредио интервенцију у Либији са америчком окупацијом Ирака, додајући "либијски догађаји, оправдавају потребу Русије за појачањем њених одбрамбених потенцијала".

Напад на Либију не може да нађе логично објашњење, осим да нови светски поредак поново покаже своју моћ [\[22\]](#) и наводну подршку "цивилног становништва" у својој борби против "диктатора", али у лошем издању. Тамошње цивилн о становништво има своје авионе, тенкове, топове и друго оружје. Развојем догађаја они су постали "побуњеници" који воде рат против "Гадафијевих снага", прецизније речено против другог дела њиховог народа. При томе, "побуњеници" траже да се изврши жешће бомбардовање територије која није под њиховом контролом. Неки од лидера побуњеника, који су до јуче били блиски Гадафијеви саадници, траже директну копнену НАТО интервенцију, или просто речено "окупацију"! [\[23\]](#)

Неистинитост западне подршке либијског народа за "демократске" промене, као једног од система вредности новог светског поретка, потврђује изјава министра унутрашњих послова Француске дата 22. 3, иначе блиског Саркозију: "срећна је околност, што је председник Саркози водио Крсташки рат, како би мобилисао СБ, затим арапску лигу и афричку унију". Неморалност њиховог система вредности показује став према сличној ситуацији у Бахреину. Бахреин је, иначе, седиште америчке пете флоте, има озбиљне друштвене и политичке проблеме у самом систему. Већина становника су мирно тражили промене, а на то су силом добили одговор и снаге заливских земаља су ушле у Бахреин да владају над ситуацијом. Најупечатљивија појава у свему томе јесте да је суд донео смртну казну против четворице учесника демонстрација.

Напад на Либију не може бити ништа друго сем куповине времена, подржавање егзистирања новог светског поретка и његовог економског система. За то служи растурање богате државе, стварање нових малих држава, [\[24\]](#) манипулације њеним народом у име слободе, демократије и бољег сутра које, наводно, доноси нови светски поредак, који је дубоко ушао у своју кризу.

У том контексту, треба споменути да од почетка избијања либијске кризе, припадници Ал-Каиде били су у првим редовима побуне, нарочито они који имају либијско порекло, како је изјавио и сам адмирал Џејмс Ставридис, крајем марта пред америчким Конгресом. Припадници Ал-Каиде су до тада били на удару Гадафијеве власти, уз инсистирање запада, у заједничкој "борби против теризма". Званично је потврђено да међу вођама побуњеника је и Либијац, који је ослобођен из чувеног затвора Гвантанама.

[1] Група аутора, НАТО и партнерство за мир, Међународна политика, Правни факултет, Факултет политичких наука, Институт за међународну политику и привреду, Центар за стратегијске студије, Београд 1996.

[2] James Backer, The Politics Of Diplomacy, Putnam Adult, 1995.

[3] David Miller, Tell me lies: Propaganda and Media Distortion in the Attack on Iraq , Pluto Press, London 2004.

[4] Јевгениј Примаков, Рат који је било могуће избећи (арапско издање), Компјутер Нашер, Бејрут 1991.

[5] Martin Meissonnier, Frederic Loore, Roger Trilling, Осиромашени уранијум-невидљиви рат (арапско издање), Беит Ел Хикма, Багдад 2002.

[6] Дејвид Барсамиан и Ноам Чомски, Пропаганда и јавно мњење, Рубикон, Нови Сад 2004.

[7] Пјер-Анри Бинел, Ратни злочини НАТО-а, Гутенбергова галаксија, Београд 2003.

[8] Избор текстова Живота Ивановић, Медијски рат против Срба, Тањуг, Београд 1995.

[9] Дајана Џонстон, Сулуди крсташи, Југославија, НАТО и обмане Запада, Издавачки графички атеље "М", Београд 2005.

[10] Емил Влајки, Демонизација Срба, ИПК "Никола Пашић", Београд 2001.

[11] Момир Булатовић, Правила ћутања, Зограф, Ниш 2005.

[12] Јевгениј Примаков, Свет после 11. септембра и упад на Ирак, Привредна комора Београда, Београд 2006.

[13] Британски лист *Independet*, објавио је 19. 4. 2011. да су се неки тајни документи обелоданили, у којима се тврди да је нафта била једини циљ за окупацију Ирака.

[14] Robert A. Isaak, *The globalization gap*, Financial Times Prentice Hall, London 2005.

[15] Манило Денуши је објавио 22. 4. ове године у италијанском листу *Манифесто* и 24.4. *Glob*

al research

чланак у коме наводи да је либијска инвестициона институција поседује инвестиције ван земље у вредности од 70 милијарди долара. Ова сума достиже 150 милијарди са инвестицијама које има либијска централна банка и друге званичне институције.

САД су 28. 2. 2011. замрзнуле 32 милијарде долара, неколико дана након тога ЕУ је замрзнула 45 милијарди евра. Он сматра да је циљ замрзавања ових средстава уништавање три финансијске институције афричке уније: Афричка инвестициона банка, са седиштем у Триполију; Афрички Монетарни Фонд, са седиштем у Нгаоундере-Камеру ну и Афричка Централна Банка са седиште у Абуџу-Нигерији, како би Африка и даље била под контролом Светске банке и ММФ.

[16] Paul Craig Roberts, иначе бивши помоћник америчког министра финансија за економску политику, бивши уредник Wall Street Journal, објавио је почетком априла у електронским новинама "Counterpunch", чланак под називом *The new colonialism*, у коме истиче: "Ово што видимо у Либији је ново рађање колонијалистичког покрета, међутим овог пута није у виду индивидуалне европске државе која се такмичи за империју и приходе. Новоколонијалистички покрет ради под покровитељством "међународне заједнице" у служби НАТО пакта и оних земаља које са њим сарађују. НАТО је у једном периоду био одбрамбени савез против потенцијалне совјетске окупације западне Европе. Он данас даје војну снагу, ради америчког хегемонизма." Аутор поред тога додаје: "Вашингтон ради на светској хегемонији, под изговором "интервенција ради хуманих разлога" и "доношења слободе и демократије заточеног народа". Све ово заснива се на опортунизму, који Вашингтон усмерава на земље које нису њени "међународни партнери". Има неких индиција да је Вашингтон, можда био изненађен избијањем револуције у Тунису и Египту. Њен одговор је био опортунистички, и представљао је охрабрење за побуну у Либији. Халифа Хафтар, који за кога се сумња да ради за ЦИА већ 20. година, се вратио у Либију како би водио побуњеничку армију".

[17] Интервју у Financial Times 19. 4. 2011. године

[18] Lester K. Colema, Donald Goddard, тврде у својој књизи *Trail of the Octopus-From Beirut to Lock*
inside
the
DIA

да је ДИА ангажовала њене припаднике Листер Колмана да прати активности ДЕА и ЦИА у трговини наркотика на Блиском истоку. Из тих разлога, Колман зна све детаље око пада америчког авиона изнад шкодског града Локерби. Lester K. Colema, постао је први амерички азилант у Шведској, након рата у Вијетнаму, јер је недвосмислено оптужио ДЕА за пад авиона у Локербију, због не рашчишћених рачуна са неким од њихових партнера на Блиском истоку који су биле међу путницима. Након ових догађаја, САД је 1992. наметнула санкције УН-а против Либије. Августа 13. 2003 године, потписан је уговор са либијском владом која ће платити надокнаду породицама жртава 7,2 милијарде долара, са тим се затвара афера Локерби, укидају се санкције и нормализују се односи са Америком и Великом Британијом.

[19] Према тврдњи лондонског листа Sunday Express 2. 4. 2011.

[20] Сајф Ал-Ислам је септембра 2007. бранио докторску дисертацију под насловом "Улога друштва у демократизацији међународних владајућих институција" на угледном универзитету *London school of Economics and Political Science*

[21] Интерфакс 5.4. 2011. године

[22] Др James Thring, оснивач Ministry of Peace, објавио је 5. маја 2011. на њиховом сајту чланак под називом *GADDAFI'S GOLDEN OIL PLAN BOMED AWAY BY COALITION LIBYAN 'MISSION'* у коме наводи да је Гадафи организовао две конференције 1986. и 2000. године о заједничкојафричкој валути. Он каже: "Сви су били заинтересовани, већина афричких земаља била је одушевљена том идејом. Гадафи је неколико месеци пре војне интервенције поново позвао афричке и муслиманске земље да се удруже и створе валуту која ће конкурисати евра и долару....у том случају нафту и друге производе продали искључиво за златни динар." Thring констатује да "Богатство државе зависило би од тога колико има злата, а не колико долара продаје... Гадафијева Либија има 144 тона злата, док Велика Британија има двоструко више, али зато с друге стране има и десет пута више становника." Он тврди да "Повратак на било какву форму златног стандарда значило би крај владавине долара, што је једино чега се плаши Америка. За Американце је познато да је долар једина религија у коју верују одмах након рођења. Злато је за њих "варварски" остатак".

[23] Наом Чомски, чланак Арапско пролеће и демократско надахнуће, Јерусалимски лист Al QuDs (на арапском) 14. 4. 2011.

[24] Ian Clark, Globalization and Fragmentation, International Relations in the Twentieth Century, Oxford University Press, London 1997.